

Študijski programi oziroma smeri
Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani

Prvostopenjski dvopredmetni
študijski program

SOCIOLOGIJA

Oddelek za
sociologijo

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta

Podatki o programu

naziv: Prvostopenjski študijski program Sociologija

trajanje: 3 leta

točke: 180 kreditnih točk po ECTS

Pri dvopredmetnem študijskem programu je nujna povezava z drugim dvopredmetnim študijskim programom oziroma dvopredmetno smerjo.

Opis programa

Sociologija je veda o družbi, družbenih razmerjih (ki so razmerja moči) in procesih. Zgodovinsko se je razvijala dvotirno, kar se zlasti v Srednji Evropi odraža tudi v umeščenosti študija sociologije na dva tipa fakultet. Ena veja sociologije uporablja kvantitativni pristop, zlasti statistično analizo rezultatov anket in kvantitativnih statističnih podatkov, druga veja pa se je razvila v dialogu s humanističnimi vedami ter se osredotoča na kvalitativno raziskovanje in na interpretiranje različnih oblik sporočanja iz perspektive družbenih razmerij. Ta tip sociologije že več kot pol stoletja razvijamo na Oddelku za sociologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Študij Sociologije je zasnovan tako, da na začetku gradi na temeljnih socioloških in širše humanistično-družboslovnih znanjih, v višjih letnikih pa se razvija v specialna polja sociologije in sociologije kulture, kot so sociologija spola, sociologija medijev, sociologija religije, sociologija nacionalizma, sociologija družbenih gibanj, sociologija vednosti in znanosti, analiza ideologije in sociologije različnih posebnih kulturnih praks. Pri tem se sociološke teorije kombinirajo s teorijami drugih humanističnih ved, kot so antropologija, religiologija, zgodovina, jezikoslovje, filozofija ter literarna in filmska teorija.

Študenti in študentke prvostopenjskega univerzitetnega dvopredmetnega študijskega programa Sociologija pridobivajo temeljna znanja o družbenih procesih (od širših in dolgotrajnejših zgodovinskih procesov, kot je denimo proces civiliziranja, do sodobnih procesov, kot je denimo današnja množična uporaba interneta), razporeditvi družbene moči (tako formalni v obliki državne politike kot v številnih neformalnih oblikah, kot

so moška nadvlada v družinskih razmerjih ali neinstitucionalizirana, vendar zato nič manj prisotna, razmerja razredne, etnične in rasne prevlade) in kulturi v širokem pomenu besede (ne le umetnost, temveč tudi popularna in množična kultura – popularna glasba, filmi, nadaljevanke, socialna omrežja – ter tudi kultura vsakdanjega življenja, tj. moda, nakupovanje, oblike družabnosti, izbire prehrane in notranje opreme stanovanj itn.). To omogoča diplomantkam in diplomantom, da zmorejo kritično, argumentirano in konstruktivno analizirati in misliti tako kulturno preteklost kot sodobne idejne in materialne procese v dinamični družbi. Na drugostopenjskem študiju študentke in študenti nadgrajujejo osnovna znanja o družbi in kulturi z zahtevnejšimi teorijami in se usposabljaajo za samostojno raziskovalno delo.

Člani oddelka se poleg pedagoškega in znanstveno-raziskovalnega dela angažirajo kot kritični intelektualci tudi v javnem in medijskem življenju. Strokovno se udeležujejo v organih Slovenskega sociološkega društva in Evropskega sociološkega združenja ter v uredniških odborih pomembnih nacionalnih založb na področju humanistične in družboslovne teorije, kot sta Založba Sophia in Založba /cf.

Na Oddelku za sociologijo UL FF deluje Študentsko sociološko društvo Sociopatija, v katerem študenti in študentke organizirajo strokovne in družabne dogodke ter tako nadgrajujejo svoj intelektualni razvoj in se kalijo v strokovnih veččinah. Številni študenti in študentke oddelka delujejo na Radiu Študent ter v drugih nevladnih organizacijah in različnih iniciativah, kjer že v času študija razvijajo svoj strokovni fokus in karierno pot.

Predmetnik

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. letnik					
1. semester					
1. Osnove sociološkega raziskovanja I	30	30		60	5
2. Uvod v sociologijo I	30	30		60	5
3. Uvod v sociologijo kulture I	30	30		60	5
2. semester					
4. Osnove sociološkega raziskovanja II	30		15	45	4
5. Uvod v sociologijo II	30	30		60	5
6. Uvod v sociologijo kulture II	30			30	3
7. Sociološko branje in pisanje ter informacijski praktikum		30		30	3
2. letnik					
3. semester					
8. Družbene spremembe in razvoj	30		30	60	5
9. Klasična sociološka misel	30		30	60	5
10. Sociologija religije	30		30	60	5
4. semester					
11. Sociologija vednosti in znanosti	30		30	60	5
12. Sodobne družboslovne teorije	30		30	60	5
13. Teorije ideologije	30		30	60	5
3. letnik					
5. semester					
14. Izbirni predmet 1	30		15	45	4
15. Izbirni predmet 2	30		15	45	4
16. Izbirni predmet 3	30		15	45	4
17. Zunanji izbirni predmet	30		30		5
6. semester					
18. Sociologija družbenih gibanj in političnih institucij	30		15	45	4
19. Izbirni predmet 4	30		15	45	4
20. Zaključno delo					5

Nabor izbirnih predmetov

	predavanja	vaje	seminar	skupaj	kreditne točke
1. Popularna godba	30		15	45	4
2. Religije in moderna družba	30		15	45	4
3. Socialna psihologija	30		15	45	4
4. Sociologija materialne kulture	30		15	45	4
5. Sociologija medijev in komuniciranja	30		15	45	4
6. Sociologija naroda in nacionalizma	30		15	45	4
7. Sociologija spola	30		15	45	4
8. Uvod v gejevske in lezbične študije	30		15	45	4
9. Uvod v globalizacijske študije	30		15	45	4
10. Sociologija knjige in branja	30		15	45	4

Spletna različica

Vsebinska predstavitev izbranih predmetov

Uvod v sociologijo I

Temeljni sociološki pristopi (funkcionalizem, marksizem, neomarksizem, interakcionizem, formalizem, fenomenologija, feminizem) in klasične sociološke teme, kot so razmerje med posameznikom in družbo, posebna starostna obdobja (otročstvo, mladost, starost) in vpetost v institucije (šolske, totalne idr.).

Uvod v sociologijo II

Družbene strukture ter koncepti in sodobni trendi na področjih družbenih neenakosti in družbene stratifikacije, revščine, dela (plačana in neplačana) in zaposlovanja, režimov blaginje in socialne države.

Uvod v sociologijo kulture I

Zgodovinsko in konceptualno uvažanje v analizo kulture ob vključevanju strukturnih vidikov in analize vsakdanjega življenja. Analiza razmerij družba–kultura, kultura–umetnost, visoka–nizka kultura, jezik–kultura, kultura–identiteta.

Uvod v sociologijo kulture II

Analiza kulture skozi tradicijo kritične teorije: kulturna industrija in razmerje med produkcijo in recepcijo kulturnega blaga, tehnična reprodukcija umetnosti in učinki na vznik množične kulture in potrošništva, novi modeli percepcije umetnosti ter delitve na visoko in nizko umetnost, zgodovinsko spremenjeni status umetnine, množični mediji in družba spektakla.

Družbene spremembe in razvoj

Modeli razvoja kompleksnosti v primerjavi s poenostavljenimi predstavami o družbenem razvoju kot linearnem napredku in teološkem napredovanju. Problematicizacija prehoda iz narave v družbo in biologistične koncepcije socialne evolucije. Ekologistične koncepcije družbenega razvoja v socialni antropologiji. Meje rasti.

Sociologija religije

Temeljne teme in koncepti sodobne sociologije religije in empirične raziskave: sekularizacija in revitalizacija; ljudska religioznost; nova religiozna gibanja; civilna religija; nacionalne in politične ideologije in/kot religije; država, organizirane religije in civilna družba; postmoderna: privatizacija in deprivatizacija (javne) religije.

Sodobne družboslovne teorije

Teorije in zgodovina kapitalizma, sodobni kapitalizem v svetovnosistemski perspektivi, odvisni razvoj v Evropi in v svetu, novejša socialna in ekonomska zgodovina Slovenije (razredni boji, gospodarske krize, integracija v globalne proizvodne verige). Sodobne preobrazbe države, demokracije in političnega delovanja.

Teorije ideologije

Razvoj teoretske perspektive od klasične, ki kot medij ideologije predpostavlja pisavo, pisanje in diskurz, k sodobnejši, ki upošteva, da sta pisava in pisanje v zatonu in da ideologija danes učinkuje prek masovnih podatkov (big data) in manipulacije afektov. Vloga medijskih tehnologij v sodobni kapitalistični ekonomiji.

Sociologija družbenih gibanj in političnih institucij

Razvoj socialno-politične misli. Primerjava med predpolitičnimi, modernimi in novimi družbenimi gibanji. Položaj človeka in državljana oz. državljanke nasproti politične oblasti v političnem sistemu.

Popularna godba

Sodobni procesi oblikovanja globalne glasbene kulture in lokalnih glasbenih kultur. Kontekstualna obravnava popularne godbe v celotnem polju glasbe, spreminjajoča se razmerja med umetno, ljudsko in popularno glasbo.

Sociologija materialne kulture

Problemizacija predmetnih praks (produkcije, menjave in distribucije; potrošnje s praksami uporabe in izmenjave predmetov). Razlikovanje med utilitarno in simbolno razsežnostjo predmetov in kulturnimi pomeni načinov njihove uporabe. Prakse, v katerih je v sodobnih družbah razvita ideološka razsežnost predmetnosti.

Sociologija medijev in komuniciranja

Različni vidiki proučevanja komuniciranja in medijev. Glavni teoretski pristopi (in njihove podmene) k medijem in komuniciranju v sodobnem družboslovju. Koncepti analize medijsko posredovanih kulturnih form in družbenih razmerij. Razmerje med jezikom in komuniciranjem. Grafizem in pisava. Intermedialnost in intertekstualnost sodobnih medijev. Ideološke in kulturne posledice digitalizacije in IKT.

Sociologija naroda in nacionalizma

Ključni koncepti in teorije naroda in nacionalizma, zlasti modernistična, primordionalna in alternativna. Nacionalna država, pravica narodov do samoodločbe, problemi etničnih manjšin in njihovega (nad)nacionalnega varstva, nacionalna identiteta, nacionalni stereotipi, nacionalni konflikti.

Sociologija spola

Odnos sociologije do vprašanj spola pred nastankom feministične sociologije. Sodobne teoretske diskusije o spolu in spolni razliki. Tematiziranje razlike med biološkim in družbenim spolom. Spol v socializaciji, izobraževanju, družinskih vlogah. Spreminjanje spolnih vlog. Spolna delitev dela, spolna segregacija in/ali segmentacija dela in zaposlovanja, feminizacija in maskulinizacija poklicev.

Uvod v gejevske in lezbične študije

Predmoderno in moderno razumevanje (homo)seksualnosti. Znanstvene raziskave seksualne želje. Sociološka teorija homoseksualnosti. Teorija queer. Moderno LGBTQ+ gibanje v svetu in doma. Homoseksualnost v religiji, popularni kulturi, literaturi. Zasebnost in javnost, intimno državljanstvo. Vsakdanje življenje LGBTQ+.

Pogoji za dokončanje programa

Vse obveznosti, ki jih določajo študijski program in učni načrti posameznih predmetov, v skupnem obsegu 90 KT. Celotni študij se zaključi z opravljenimi vsemi obveznostmi, kot jih določata oba vpisana dvopredmetna študijska programa in učni načrti posameznih predmetov, v skupnem obsegu 180 KT.

Strokovni profil in veščine

Oddelek za sociologijo UL FF goji tradicijo kritičnih teorij družbe in kulture. Svoje diplomantke in diplomante usposobi za abstraktno, analitično in kritično mišljenje in presojanje. Da jim široko razgledanost in teoretsko podlago za razumevanje družbe in kulture, ki jim omogoči, da teorije, koncepte in raziskovalne in analitične metode tvorno prenašajo na različna strokovna področja, na katerih bodo delali. Zmožni so se inovativno spoprijemati z novimi pojavi v družbi in kulturi ter jih umeščati v širši družbeni kontekst. To pomeni, da so usposobljeni in zavezani k stalnemu strokovnemu izpopolnjevanju svojega znanja. Usposobljenost diplomantk in diplomantov za uporabo dveh različnih strokovnih diskurzov jim omogoča razumevanje pojavov z več perspektiv in uporabo jasnejše argumentacije.

Diplomantke in diplomanti Sociologije poznajo osnove družboslovnih teorij in teorij kulture, zgodovine in razvoja sociološke misli, razmerje med sociologijo in humanistiko ter kvantitativne in kvalitativne metodologije sociološkega in kulturološkega raziskovanja. Znajo zbirati bibliografske in druge podatke iz baz in drugih virov ter uporabljati IKT pri iskanju, izbiranju, obdelavi in predstavitvi informacij ter reševanju različnih strokovnih in delovnih problemov. Poznajo več posebnih disciplinarnih področij sociologije in sociologije kulture. Razumejo sodobno kapitalistično, globalizirano in kulturno raznoliko družbo in sodobne kulturne trende. Zmožni so prepoznavanja, analize in kritičnega vrednotenja družbenih pojavov, procesov, praks in produktov. Zmožni so samostojnega branja akademskih besedil. Usposobljeni so za zasnovo in izvedbo strokovnih nalog.

Zaposlitvene možnosti

Po zaključenem študiju imajo diplomanti in diplomantke Sociologije znanja in kompetence za samostojno strokovno delo na področjih kulturne kritike in publicistike ter za timsko projektno sodelovanje v različnih kulturnih, medijskih, izobraževalnih, nevladnih ali političnih organizacijah. Posebnost dvopredmetnega programa je meddisciplinarna poklicna specializacija, ki temelji na interdisciplinarnem povezovanju in prepletanju usmeritvenih znanj obeh disciplin. S takšnim kompleksnim profilom so diplomanti in diplomantke prednostno zaposljivi na različnih strokovnih področjih, kjer svoje družboslovno, humanistično oz. jezikoslovno znanje nadgrajujejo s kritično sociološko imaginacijo in sociološko refleksijo kulturnih praks.

Na drugi stopnji študija je možen vpis na dvopredmetni pedagoški študijski program Sociologija, ki usposablja za pedagoški poklic srednješolskega profesorja sociologije in drugih družboslovnih predmetov, ali pa na študijski program Sociologija kulture (eno- ali dvopredmetna smer) na Oddelku za sociologijo UL FF, kar vodi v poglobljeno osvajanje temeljnih metodoloških, družboslovno-humanističnih in kulturnih znanj. Zaradi široke razgledanosti diplomantk in diplomantov Oddelka za sociologijo UL FF je mogoča tudi široka diagonalna prehodnost na druge družboslovne ali humanistične programe.

Zakaj študirati sociologijo

»Študij na Oddelku za sociologijo me je opremil s širokim humanističnim

znanjem in kritično mislijo, s čimer mi je omogočil tako razvoj lastnih raziskovalnih interesov kakor tudi plodno udejstvovanje v novinarskem delu v času študija. K razširjanju obzorij odderek pomembno prispeva s spodbujanjem študijskih izmenjav, pri čemer se v čim večji meri trudi prilagoditi študijsko-raziskovalnim interesom študentov. Študiju pa veliko pridoda tudi obštudijska dejavnost na oddelku, pri čemer bistveno vlogo igra študentsko društvo Sociopatija. To organizira družabne dogodke in z organizacijo okroglih miz in predavanj spodbuja samostojno raziskovalno udejstvovanje študentov in študentk.«

– Igor Jurekovič, mladi raziskovalec

Kontakti za nadaljnje informacije

Oddelčno tajništvo

Andreja Končan,
andreja.koncan@ff.uni-lj.si
Soba 428

Telefon

+386 1 241 11 20

Uradne ure

od ponedeljka do petka
od 11.00 do 13.00

Skrbnik študijskega programa

Igor Vidmar
igor.vidmar@ff.uni-lj.si

Spletna stran oddelka

<https://sociologija.ff.uni-lj.si/>

Za dodatne informacije o študiju se lahko obrnete tudi neposredno na študente in študentke Filozofske fakultete, in sicer na elektronski naslov tutorstvo@ff.uni-lj.si.

